

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΚΥΠΡΟΥ

1^η Έκθεση Ανταγωνιστικότητας της Κυπριακής Οικονομίας

Συνέντευξη τύπου

Λευκωσία, 19 Ιουλίου 2019

Απόφαση ΥΣ - Αρμοδιότητες Συμβουλίου Οικονομίας και Ανταγωνιστικότητας Κύπρου

- Παρακολούθηση της εξέλιξης της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας και των παραγόντων που την επηρεάζουν σε συστηματική βάση
- Διάγνωση των αδυναμιών, υποβολή προτάσεων για μεταρρυθμίσεις προς αντιμετώπιση των προκλήσεων για ανταγωνιστικότητα και αιεφόρο ανάπτυξη.
- Ετοιμασία **Έκθεσης Ανταγωνιστικότητας**, ως κύριο αναλυτικό εργαλείο του Συμβουλίου που να περιλαμβάνει:
 - i. συγκριτική αξιολόγηση της ανταγωνιστικότητας και παραγωγικότητας της κυπριακής οικονομίας διεθνώς και έναντι επιλεγμένων χωρών,
 - ii. συμπεράσματα σχετικά με προβληματικές πτυχές και τους παράγοντες που τις επηρεάζουν, και
 - iii. εντοπισμό των τομέων προτεραιότητας για τους οποίους απαιτείται η λήψη μέτρων πολιτικής για αντιμετώπιση των προκλήσεων που έχουν εντοπιστεί.
- Ετοιμασία πρόσθετων εκθέσεων, αναφορικά με συγκεκριμένες πτυχές της ανταγωνιστικότητας, για διαμόρφωση εισηγήσεων για πρακτικά μέτρα αντιμετώπισης των προκλήσεων

Ανάπτυξη της μελέτης

- Η ετοιμασία της Έκθεσης Ανταγωνιστικότητας στηρίχθηκε από την Υπηρεσία Στήριξης Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (SRSS). Μετά από διαγωνισμό που προκήρυξε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το έργο ανατέθηκε στην ολλανδική εταιρεία συμβουλευτικών υπηρεσιών ECORYS
- Ομάδα Καθοδήγησης με τη συμμετοχή εμπειρογνομώνων από το Πανεπιστήμιο Κύπρου, Υπουργείο Οικονομικών, Στατιστική Υπηρεσία, Υπουργείο Εργασίας, και ΓΔ ΕΠΣΑ (προεδρία)
- Διαβούλευση με φορείς του Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα και οργανωμένα σύνολα, σε όλα τα στάδια ανάπτυξης της μελέτης
- Το Συμβούλιο (ΣΟΑΚ) έθεσε υπό την αιγίδα του την 1^η αυτή Έκθεση, παρακολουθώντας την εξέλιξή της και συμβάλλοντας στην τελική της διαμόρφωση

Στόχοι της Έκθεσης

- Ολοκληρωμένη επισκόπηση της Κυπριακής οικονομίας σε μία σειρά παραμέτρων που επηρεάζουν την ανταγωνιστικότητα της
- Καταγραφή των συγκριτικών πλεονεκτημάτων, των αδυναμιών, των βασικών προκλήσεων αλλά και συστάσεις πολιτικής προς αντιμετώπισή τους
- Χρήσιμο αναλυτικό εργαλείο για την αξιολόγηση της ανταγωνιστικότητας της Κύπρου σε σύγκριση με άλλες χώρες και το μέσο όρο της ΕΕ αλλά και διαχρονικά.
- Εντοπισμός και αξιολόγηση των παραγόντων που επηρεάζουν την ανταγωνιστικότητα.
- Εντοπισμός βασικών προκλήσεων και κατάλληλων δράσεων πολιτικής για την αντιμετώπιση των προβλημάτων ανταγωνιστικότητας.
- Ιεράρχηση των μεταρρυθμίσεων και των πολιτικών.
- Αποδέκτες όχι μόνο οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής αλλά και για το ευρύ κοινό.

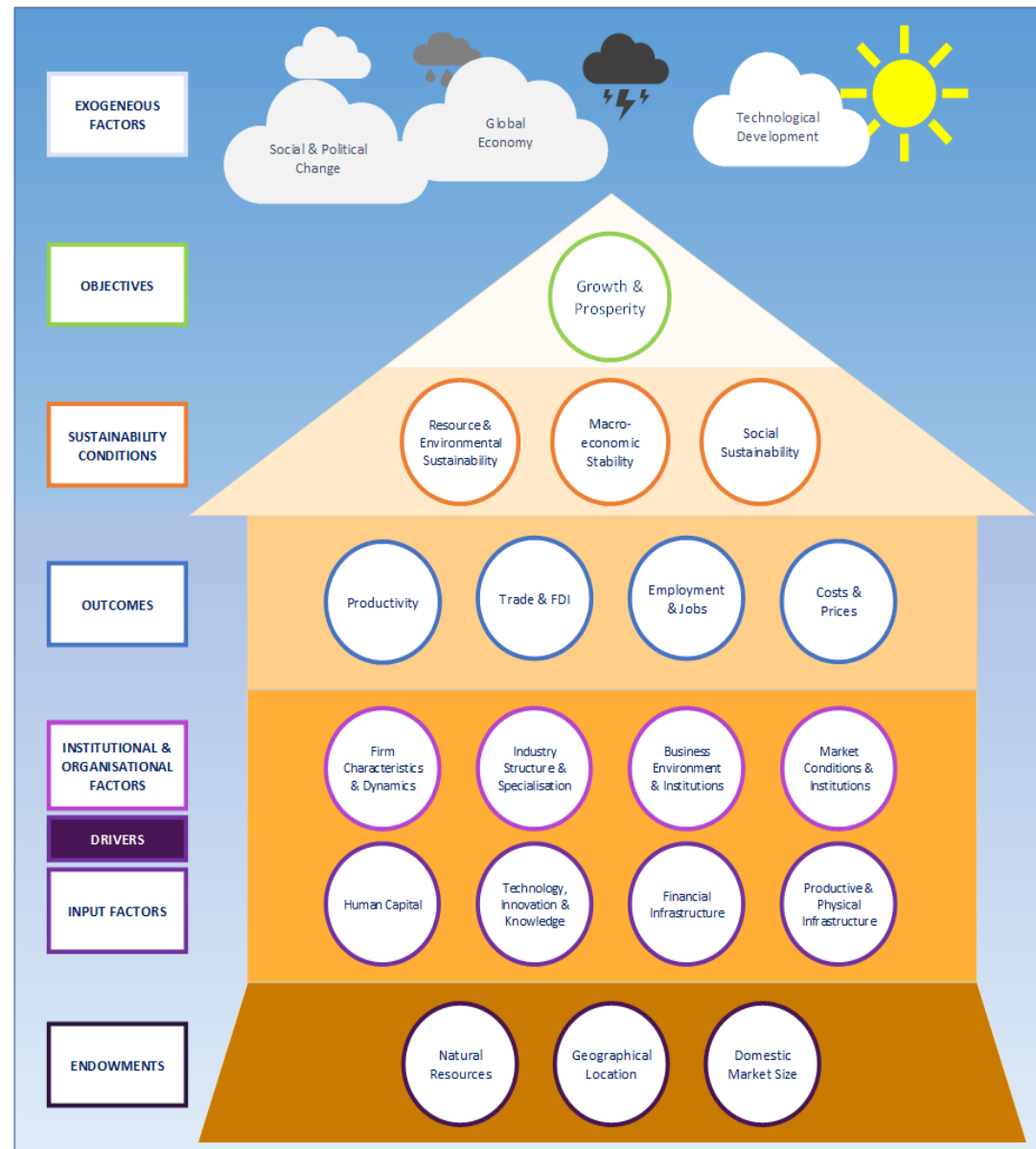
Ορισμός του όρου Ανταγωνιστικότητα

Ως εθνική ανταγωνιστικότητα νοείται το σύνολο των θεσμών, πολιτικών και άλλων παραγόντων που υποστηρίζουν τη δημιουργία αξίας από τις επιχειρήσεις μιας χώρας και, ως εκ τούτου, υποστηρίζουν υψηλά και αυξανόμενα επίπεδα διαβίωσης των πολιτών της σε βιώσιμη βάση.

- Σύνθετη και πολυδιάστατη έννοια
- Βασικό κριτήριο για την αξιολόγηση της βιωσιμότητας της ανάπτυξης μιας οικονομίας
- Συνδεδεμένη με τη δημιουργία των κατάλληλων συνθηκών για την ευημερία των πολιτών και των επιχειρήσεων σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα
- ευρύς ορισμός της ανταγωνιστικότητας, ο οποίος περιλαμβάνει επίσης την κοινωνική και περιβαλλοντική βιωσιμότητα.

Το πλαίσιο της Ανταγωνιστικότητας

- **Στόχος: Ανάπτυξη και Ευημερία**
- **Προϋποθέσεις:**
Περιβαλλοντική, κοινωνική και μακροοικονομική βιωσιμότητα
- **Δείκτες Αποτελεσμάτων:**
Παραγωγικότητα, επενδύσεις, εμπόριο, απασχόληση, κόστος, τιμές.
- **Παράγοντες επηρεασμού:**
 - Θεσμικοί και οργανωτικοί παράγοντες (χαρακτηριστικά επιχειρήσεων, δομή οικονομίας, επιχειρηματικό περιβάλλον, συνθήκες αγοράς και θεσμικά όργανα)
 - Συντελεστές παραγωγής (ανθρώπινο κεφάλαιο, γνώση, τεχνολογία, καινοτομία, χρηματοπιστωτική υποδομή, παραγωγική υλική υποδομή)
- **Φυσικά χαρακτηριστικά:** φυσικοί πόροι, γεωγραφική θέση, μέγεθος εγχώριας αγοράς
- **Εξωγενείς παράγοντες:** κοινωνικό-πολιτικές αλλαγές, διεθνής οικονομία, τεχνολογικές εξελίξεις

Ανάλυση Δεικτών

Διεθνείς δείκτες κατάταξης της Ανταγωνιστικότητας

- WEF Global Competitiveness Report
- IMD World Competitiveness Ranking
- WB Doing Business

Εξειδικευμένοι Δείκτες

- Σχεδόν 150 δείκτες
- Eurostat, Στατιστική Υπηρεσία, Κεντρική Τράπεζα
- Άλλες διεθνείς στατιστικές πηγές όπως EU Justice scoreboard, GEM, Global innovation index, RIO JRC reports, EC digital scoreboard, κα.

Χώρες σύγκρισης

- Δανία
- Εσθονία
- Φιλανδία
- Γερμανία
- Ελλάδα
- Ιρλανδία
- Μάλτα
- Ολλανδία
- Πορτογαλία

- Σλοβενία
- Ηνωμένο Βασίλειο
- Ισραήλ*
- EU28
- Ευρωζώνη*

(*επιλεγμένοι δείκτες)

Εις βάθος ανάλυση: τομέας τεχνολογίας πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ)

Σκοπός

- Ανάλυση της δομής, επιδόσεων, δυνατών σημείων και αδυναμιών του τομέα υπηρεσιών ΤΠΕ

Συμπεράσματα / Συστάσεις πολιτικής

- Διασφάλιση σαφούς συντονισμού και ανάθεσης αρμοδιοτήτων για την εφαρμογή της ψηφιακής στρατηγικής.
- Χειρισμός της εφαρμογής του Ψηφιακού Στρατηγικού Σχεδίου ως ζήτημα επείγουσας ανάγκης
- Ενίσχυση των ψηφιακών δεξιοτήτων και αντιμετώπιση της αναντιστοιχίας των δεξιοτήτων
- Προσέλκυση ξένων εταιρειών ΤΠΕ στην Κύπρο
- Παροχή κινήτρων για την ψηφιοποίηση σε βασικούς τομείς της οικονομίας
- Παροχή σαφούς κανονιστικού πλαισίου για νέες τεχνολογίες

Διαπιστώσεις / συμπεράσματα μελέτης : Η οικονομία σε τροχιά ανάπτυξης, προκλήσεις επηρεάζουν την ανταγωνιστικότητα

- Επιστροφή σε πορεία βιώσιμων δημόσιων οικονομικών και χρηματοπιστωτικής σταθερότητας.
- Μετά από τρία συνεχή χρόνια ισχυρής ανάπτυξης, η οικονομία το 2019 σημείωσε έναν από τους ισχυρότερους ρυθμούς ανάπτυξης στη ζώνη του ευρώ.
- Εφαρμόζονται μεταρρυθμίσεις που συμβάλλουν στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, προσέλκυση νέων επενδύσεων και διαφοροποίηση της οικονομίας, αλλά απαιτείται συνεχής ενίσχυση της αποτελεσματικότητας τους
- Γενικά καλό επίπεδο θεσμικού και κανονιστικού πλαισίου και συνθηκών αγοράς
- Προκλήσεις σε επί μέρους τομείς που παρουσιάζουν αδυναμίες οι οποίες επηρεάζουν την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας

Ανάλυση SWOT

Δυνατά σημεία

- Στρατηγική γεωγραφική Θέση
- Μέλος της ΕΕ και ισχυρές σχέσεις με χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης και της Μέσης Ανατολής
- Ισχυρή στους τομείς των επαγγελματικών υπηρεσιών, ναυτιλιακών υπηρεσιών και τουρισμό.
- Γενικά καλό επιχειρηματικό περιβάλλον
- Καλά εκπαιδευμένο εργατικό δυναμικό και ισχυρή τριτοβάθμια εκπαίδευση

Ευκαιρίες

- Αυξανόμενη κινητικότητα πολυεθνικών επιχειρήσεων
- Ενισχυμένος ρόλος ψηφιακών υπηρεσιών και ψηφιακού εμπορίου
- Παγκόσμιες αλυσίδες αξίας, νέες τάσεις στη βιομηχανία, αυξανόμενη ενσωμάτωση υπηρεσιών και βιομηχανίας

Αδυναμίες

- Μικρή εσωτερική αγορά
- Μικρός βιομηχανικός τομέας
- Απουσία μεγάλων επιχειρήσεων
- Μειωμένη επιχειρηματική δυναμική
- Έλλειψη εναλλακτικών πηγών χρηματοδότησης
- Υστέρηση στην καινοτομία και υιοθέτηση τεχνολογιών

Κίνδυνοι

- Εξωτερικοί κραδασμοί σε κρίσιμους τομείς όπως τουρισμός, επαγγελματικές, χρηματοοικονομικές και ναυτιλιακές υπηρεσίες.
- Αναβίωση μιας νέα κρίσης του Ευρώ ή αντίστοιχες μακροοικονομικές διαταραχές
- Έξοδος του ΗΒ χωρίς συμφωνία
- Παγκόσμιοι εμπορικοί πόλεμοι και / η ενίσχυση των μη δασμολογικών και άλλων εμποδίων για επενδύσεις
- Κλιματική αλλαγή και ερημοποίηση

Έξι τομείς με διαρθρωτικές αδυναμίες που επηρεάζουν την ανταγωνιστικότητα

1. Επιχειρηματικότητα και δυναμική επιχειρήσεων
2. Επιχειρηματικές συνέργειες
3. Υιοθέτηση (ψηφιακών) τεχνολογιών
4. Πρόσβαση στη χρηματοδότηση
5. Ανθρώπινο κεφάλαιο
6. Εξωτερική συνδεσιμότητα

1. Επιχειρηματικότητα και δυναμική επιχειρήσεων

ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ

- Πολύ μικρός αριθμός μεγάλων επιχειρήσεων
- Μικρός αριθμός νέων επιχειρήσεων γρήγορης ανάπτυξης
- Χαμηλά επίπεδα επιχειρηματικότητας και καινοτομίας στις επιχειρήσεις
- Σχετικά υψηλό κόστος διασυνοριακών συναλλαγών και διοικητικός φόρτος τελωνειακών διαδικασιών
- Αδυναμίες γενικότερα για έναρξη / άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας: εκτέλεση συμβάσεων, καταχώριση ιδιοκτησίας, έκδοση αδειών οικοδομής, αποδοτικότητα δικαστικού συστήματος

ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ

- Ανταγωνιστική αγορά προϊόντων
- Ισορροπία μεταξύ εργασιακών δικαιωμάτων και ευελιξίας στην αγορά εργασίας
- Ισχυρή δικαστική ανεξαρτησία, κράτος δικαίου και πολιτική σταθερότητα.
- Υψηλές επιδόσεις σε ότι αφορά την επίλυση της αφερεγγυότητας, την πληρωμή φόρων και την προστασία των δικαιωμάτων των επενδυτών
- Χαμηλοί συντελεστές φορολογίας εταιρειών
- Υψηλές επιχειρηματικές προσδοκίες
- Προσαρμοστικότητα επιχειρήσεων μετά την κρίση

Συστάσεις για επικέντρωση μελλοντικών πολιτικών

- Περαιτέρω ενθάρρυνση / διευκόλυνση των επενδύσεων σε τομείς υψηλής προστιθέμενης αξίας και καινοτομίας
- Διασφάλιση συνεχούς παρακολούθησης / αξιολόγησης των επιδόσεων και των δράσεων της επιχειρηματικότητας.

2. Επιχειρηματικές συνέργειες

ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ

- Χαμηλή συνέργεια μεταξύ επιχειρήσεων και μεταξύ επιχειρήσεων και ακαδημαϊκής κοινότητας
- Χαμηλές επιδόσεις στην ανάπτυξη επιχειρηματικών συμπλεγμάτων και χαμηλά επίπεδα συμμετοχής στην αλυσίδα αξίας.

ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ

- Ισχυρές και δυναμικές επαγγελματικές υπηρεσίες
- Ισχυρές ναυτιλιακές υπηρεσίες και τουρισμός

Συστάσεις για επικέντρωση μελλοντικών πολιτικών

- Υποστήριξη της ένταξης των κυπριακών επιχειρήσεων στα δίκτυα προμηθευτών μεγάλων διεθνών εταιρειών
- Ενίσχυση της σύνδεσης και της συνεργασίας μεταξύ της επιχειρηματικής κοινότητας και της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και της έρευνας.
- Ενίσχυση του συντονισμού και αξιοποίησης των συνεργειών των δράσεων που προωθούν τις διασυνδέσεις των επιχειρήσεων.

3. Υιοθέτηση (ψηφιακών) τεχνολογιών

ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ

- Χαμηλά επίπεδα ψηφιακών δεξιοτήτων και ψηφιακός αναλφαριθμητισμός
- Περιορισμένη υιοθέτηση ψηφιακών τεχνολογιών από το δημόσιο, ιδιωτικό τομέα και νοικοκυριά
- Περιορισμένες υποδομές ΤΠΕ και ανάπτυξη της ψηφιακής οικονομίας.
- Μειωμένες ταχύτητες σύνδεσης και υψηλό κόστος χρήσης διαδικτύου
- Χαμηλές εθνικές δαπάνες για E&A
- Περιορισμένη δραστηριότητα E&A από τον ιδιωτικό τομέα

ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ

- Επιδόσεις ΜμΕ στην καινοτομία διαδικασιών και προϊόντων πάνω από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο

Συστάσεις για επικέντρωση μελλοντικών πολιτικών

- Παροχή κινήτρων για την ψηφιοποίηση σε βασικούς τομείς της οικονομίας
- Ενίσχυση της εκπαίδευσης και της κατάρτισης (σε όλα τα επίπεδα) στις ψηφιακές δεξιότητες.
- Γενικότερα, ενθάρρυνση της αύξησης των παραγωγικών επενδύσεων.

4. Πρόσβαση σε χρηματοδότηση

ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ

- Υψηλά επιτόκια δανεισμού για επιχειρήσεις
- Έλλειψη πρόσβασης σε εναλλακτικές μορφές χρηματοδότησης, πέραν της τραπεζικής χρηματοδότησης, όπως μετοχικό κεφάλαιο

ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ

- Σταθεροποίηση χρηματοπιστωτικού τομέα μετά την κρίση
- Χαμηλό κόστος δανεισμού των νοικοκυριών σε σχέση με άλλες χώρες
- Πληθώρα τραπεζικών προϊόντων για υποστήριξη ΜμΕ, συμπεριλαμβανομένων των νεοσύστατων επιχειρήσεων

Συστάσεις για επικέντρωση μελλοντικών πολιτικών

- Ενίσχυση της διαθεσιμότητας και της πρόσβασης σε εναλλακτικές πηγές χρηματοδότησης.
- Δημιουργία ενός εθνικού ταμείου επιχειρηματικών κεφαλαίων.

5. Ανθρώπινο κεφάλαιο

ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ

- Υψηλά επίπεδα αναντιστοιχίας δεξιοτήτων και υπερειδικευμένων εργαζομένων, σε σχέση με τις ανάγκες της αγοράς
- Χαμηλός αριθμός αποφοίτων στους κλάδους της επιστήμης και τεχνολογίας.
- Χαμηλά επίπεδα συμμετοχής στην επαγγελματική εκπαίδευση
- Αδυναμία του υφιστάμενου εκπαιδευτικού συστήματος να ανταποκριθεί στις μελλοντικές ανάγκες σε δυναμικούς και αναδυόμενους τομείς

ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ

- Καλά εκπαιδευμένο εργατικό δυναμικό
- Υψηλά ποσοστά αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
- Μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού με γνώση ξένης γλώσσας.

Συστάσεις για επικέντρωση μελλοντικών πολιτικών

- Παρακολούθηση και πρόβλεψη μελλοντικών απαιτήσεων δεξιοτήτων.
- Ευθυγράμμιση του εκπαιδευτικού συστήματος με τις μελλοντικές απαιτήσεις δεξιοτήτων: Αύξηση του αριθμού αποφοίτων στους κλάδους επιστήμης και τεχνολογίας.
- Ενίσχυση της εκπαίδευσης και της κατάρτισης (σε όλα τα επίπεδα) σε ψηφιακές και επιχειρηματικές δεξιότητες.

6. Συνδεσιμότητα

ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ

- Περιορισμένες συνδέσεις με το εξωτερικό, θαλάσσιες και αεροπορικές, με ενδείξεις σταδιακής ανάπτυξης αεροπορικής συνδεσιμότητας
- Χαμηλές επιδόσεις εφοδιαστικών υπηρεσιών
- Υψηλό κόστος ψηφιακής συνδεσιμότητας

ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ

- Καλές οδικές υποδομές
- Καλές υποδομές λιμανιών και αεροδρομίων

Συστάσεις για επικέντρωση μελλοντικών πολιτικών

- Διαμόρφωσή μιας ενιαίας στρατηγικής συνδεσιμότητας και αξιολόγηση παροχής περαιτέρω κινήτρων για διεθνείς συνδέσεις

Ενέργειες Συμβουλίου στους τομείς προτεραιότητας της Έκθεσης

Τομέας	Σχετικές ενέργειες Συμβουλίου
1. Επιχειρηματικότητα και δυναμική επιχειρήσεων	✓ Σύσταση πολιτικής για Κυπριακό Πρόγραμμα Επενδύσεων «Βιώσιμη ανάπτυξη μέσω παραγωγικών επενδύσεων», Ιαν 2019• Υπό μελέτη θέματα βελτίωσης δεικτών ανταγωνιστικότητας, περιλαμβανομένης της επιχειρηματικότητας
2. Επιχειρηματικές συνέργειες	• Υπό μελέτη θέματα βελτίωσης δεικτών ανταγωνιστικότητας, περιλαμβανομένης της επιχειρηματικότητας
3. Υιοθέτηση (ψηφιακών) τεχνολογιών	• Παρακολούθηση θέματος, διάλογος με εμπλεκόμενους φορείς
4. Πρόσβαση στη χρηματοδότηση	✓ Σύσταση πολιτικής για εναλλακτικές πηγές χρηματοδότησης των ΜμΕ «Δημιουργία Ταμείου Χρηματοδότησης Ιδίων Κεφαλαίων», Ιουν 2019
5. Ανθρώπινο κεφάλαιο	• Υπό εξέλιξη εργασία για θέματα εκπαίδευσης
6. Εξωτερική συνδεσιμότητα	• Μελέτη δεδομένων / αξιολόγηση υφιστάμενης κατάστασης

Εισήγηση εμπειρογνομώνων για εκπόνηση μακροχρόνιας στρατηγικής βιώσιμης ανάπτυξης

- ✓ Υπό ανάπτυξη: Υποβολή και έγκριση πρότασης προς την Υπηρεσία Στήριξης Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων (SRSS) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την εκπόνηση μίας ολοκληρωμένης μακροπρόθεσμης στρατηγικής για την κυπριακή οικονομία.
- ✓ Υποβλήθηκαν Όροι Εντολής, προκήρυξη διαγωνισμού αρχές Σεπτεμβρίου

Σας ευχαριστώ!

www.ecompet.cy